

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล

เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสาร
ของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา”

นางมัลลิกา ลับไพรี

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร
“การพัฒนานักบริหารระดับสูง” สำหรับข้าราชการ รัฐสภาสามัญ
ระดับ ๙ ขึ้นไป

รัฐสภา

พ.ศ. ๒๕๔๙

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

วันที่...../...../.....
เลขทะเบียน.....
เลขหมู่.....

เอกสารวิชาการกรณีศึกษาส่วนบุคคล

เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสาร
ของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา”

นางมัลลิกา ลับไพรี

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร
“การพัฒนานักบริหารระดับสูง” สำหรับข้าราชการ รัฐสภาสามัญ
ระดับ ๙ ขึ้นไป

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา
รัฐสภา

พ.ศ. ๒๕๕๙

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

คำนำ

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งในอันที่จะทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นข้อมูลด้านนิติบัญญัติที่มีความสำคัญที่ส่วนราชการด้วยกันเองหรือประชาชนทั่วไปให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญด้านการเมืองการปกครอง ด้านการตรากฎหมาย ด้านการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ดังนั้น หากการดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมจะเป็นประโยชน์และเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

ผู้เสนอรายงานได้ศึกษาถึงแนวทางการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา รวมทั้งได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขเพื่อพัฒนางานด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อให้การเผยแพร่และการให้บริการข้อมูลข่าวสารเป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

บทสรุปของผู้บริหาร

การจัดทำรายงานการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้การให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

รายงานการศึกษาได้กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แนวคิดและที่มาของสิทธิในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งได้ศึกษาถึงภารกิจตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในปัจจุบัน จากนั้นได้วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นรวมทั้งสาเหตุของปัญหาดังกล่าว ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ 3 เรื่อง คือ การบริหารจัดการเกี่ยวกับงานข้อมูลข่าวสารของราชการมีความล่าช้า ผู้รับบริการไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าตรวจดูเอกสาร และการให้บริการข้อมูลข่าวสารเป็นไปด้วยความล่าช้า สำหรับแนวทางในการแก้ไขได้มีข้อเสนอแนะในเรื่องการปรับโครงสร้าง การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน การจัดหาสถานที่ การพัฒนาบุคลากร การแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ การลดขั้นตอนการทำงาน รวมทั้งการจัดระบบข้อมูลข่าวสารและการจัดระบบการปฏิบัติงาน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปของผู้บริหาร	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. ขอบเขตของการศึกษา	2
3. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิดและที่มาของสิทธิในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร	
 ของราชการ	4
1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534	5
2. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	5
3. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	7
บทที่ 3 วิเคราะห์สภาพปัญหาในการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสาร	
 ของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	9
1. การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และ	
ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	9
2. การดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	
ในปัจจุบัน	12
3. สภาพปัญหาในการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของ	
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	17
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	20
บรรณานุกรม	28
ประวัติผู้เขียน	29

LIRT

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยที่การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งในอันที่จะทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐ ดังจะเห็นได้จาก

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ในมาตรา 58 ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในความครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

2. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 9 ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้

3. แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (พ.ศ. 2548 - พ.ศ. 2552) ยุทธศาสตร์ที่ 4 ได้แก่ “การให้ความรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานของวุฒิสภา”

4. บันทึกข้อตกลงการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่เลขาธิการวุฒิสภาทำกับประธานวุฒิสภาได้กำหนดเรื่อง “การให้ความรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานของวุฒิสภา” เป็นพันธกิจหนึ่งของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งในมิติด้านผู้รับบริการสาธารณะ ได้มีการกำหนดระดับความสำเร็จในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของผลผลิตด้านการให้ความรู้และการประชาสัมพันธ์ของวุฒิสภา

ดังนั้น การดำเนินการและการให้บริหารข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารของฝ่ายนิติบัญญัติเป็นสิ่งที่ส่วนราชการด้วยกันเองหรือประชาชนทั่วไปให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญด้านการเมืองการปกครอง

LIRT

ด้านการตรากฎหมาย ด้านการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านการตรวจสอบใช้อำนาจรัฐ โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาร่างกฎหมายของรัฐสภาเป็นข้อมูลที่มีความสนใจเนื่องจากเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ผู้เสนอรายงานได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จากการทำหน้าที่ดังกล่าวในระยะเวลาไม่นาน ได้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาสมควรที่จะได้รับการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้การดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นไปด้วยความถูกต้อง สะดวกและรวดเร็ว สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ขอรับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ขอบเขตของการศึกษา

รายงานฉบับนี้มุ่งเน้นในการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งได้แก่ การดำเนินงาน การบริหารจัดการ การจัดระบบและการให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในภาพรวม

3. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งได้แก่ การดำเนินงาน การจัดระบบและการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
3. เพื่อให้การบริการข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีประสิทธิภาพสามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
2. การดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีบุคลากรที่เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจ
3. สามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง สามารถสนองตอบความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

แนวคิดและที่มาของสิทธิในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ

สิทธิของสาธารณชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นสิทธิที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในสังคมประชาธิปไตยที่สำคัญประการหนึ่ง การรับรองสิทธิของสาธารณชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร นอกจากจะเป็นการรับรอง “สิทธิ” ขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับการรับรอง “เสรีภาพ” ในการพูด เขียน พิมพ์ โฆษณาและสื่อสารแล้ว การรับรองสิทธิของสาธารณชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังถือเป็นการรับรอง “สิทธิ” ของประชาชนในการที่จะตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ (โดยเฉพาะในการดำเนินงานของรัฐบาลและระบบราชการประจำ) และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของรัฐอีกด้วย นอกจากนี้ในแง่ของ “กลไก” ในการควบคุม ตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของรัฐตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย การรับรอง “สิทธิ” ของสาธารณชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังถือว่าเป็นการสร้างและมอบ “กลไก” ในการควบคุมตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของรัฐให้ไว้กับประชาชน ทั้งนี้ เพื่อประชาชนจะสามารถควบคุมหรือตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบที่อาจหรือมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตนได้ด้วยตนเอง

ในต่างประเทศนั้น ประเทศสวีเดนเป็นประเทศที่ได้ยอมรับและรับรองสิทธิของสาธารณชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสารไว้ในรัฐธรรมนูญมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1766 หลังจากนั้นอีกสองร้อยปี ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้มีกฎหมายรับรองสิทธิของสาธารณชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในปี ค.ศ.1974 (Freedom of Information Act : ในปี ค.ศ.1966 เป็นส่วนหนึ่งของ Administrative Procedure Act) ประเทศฝรั่งเศส ในปี ค.ศ.1978 (The Law of 1978) ประเทศแคนาดา (Access to Information Act) ออสเตรเลีย (Freedom of Information Act) และนิวซีแลนด์ (Official Information Act) ในปี ค.ศ.1982¹

¹ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. หน้า (17)

สำหรับประเทศไทยได้มีกฎหมายรับรองสิทธิของสาธารณชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2534 ซึ่งขณะนั้นยังมิได้มีการบัญญัติถึงสิทธิของประชาชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2538 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฯ ปี 2534 โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 ซึ่งได้บัญญัติถึงสิทธิของประชาชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ในมาตรา 48 ทวิ ดังนี้

“มาตรา 48 ทวิ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารจากหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ ในเมื่อการนั้นมีหรืออาจมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

2. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

หลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 ได้บัญญัติถึงสิทธิของประชาชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการแล้ว จึงได้มีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ออกมาใช้บังคับ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2540 และมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวดังนี้ “ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัด และจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควร

LIART

คุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

ในขั้นตอนการจัดทำร่างกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดหลักการและเหตุผลในการจัดทำร่างกฎหมายไว้ 3 ประการคือ

1. ข้อมูลข่าวสารของราชการจะต้องเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับรู้ ตรวจสอบค้นคว้า หรือสำเนา เพื่อเปิดโอกาสให้สาธารณชน (ที่สนใจ) ได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการบริหารงานของรัฐ เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดข้อยกเว้นไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อต้องการจำกัดข้อยกเว้นให้มีได้ตามความจำเป็นของรัฐเพื่อประโยชน์ของสังคม โดยส่วนรวมหรือเพราะเหตุผลอื่น (เช่น เพื่อคุ้มครอง “สิทธิส่วนบุคคล”) และเพื่อเป็นการสอดคล้องกับความต้องการที่มุ่งหมายให้ “สิทธิในการรับรู้” เป็น “กลไก” ของสาธารณชน ในการควบคุมหรือตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ นอกเหนือไปจาก “กลไก” ตามวิถีทางการเมือง (การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีและระบบราชการประจำโดยรัฐสภา ทั้งในทางนโยบาย การบริหารทั่วไปและทางการเงิน) หรือโดยวิถีทางอื่น (การเปิดโอกาสให้ร้องเรียนหรือทบทวนการดำเนินงานของส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามสายการบังคับบัญชา การพิจารณาทบทวนการดำเนินงานหรือความเห็นของส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยระบบคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยกฎหมายหรือตามคำสั่งทางบริหาร หรือการพิจารณาทบทวนหรือชี้ขาดความเห็นโดยองค์กรที่มีหน้าที่ในการชี้ขาดข้อพิพาทในทางปกครอง เช่น ศาลปกครอง)

2. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปในการจัดทำ เก็บรักษาและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารประเภทต่าง ๆ โดยจัดให้มีองค์กรในรูปของคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในการจัดวางนโยบายเกี่ยวกับการจัดทำ เก็บรักษาและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งให้มีอำนาจในการตรวจสอบและสั่งการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งอยู่ในความครอบครองดูแลของส่วนราชการหรือที่ส่วนราชการจัดทำ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครอง “สิทธิส่วนบุคคล” อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญ

LIRT

ทั้งนี้ โดยคาดหมายว่าจะได้รับผลจากการตรากฎหมายตามหลักการและเหตุผลดังกล่าว 3 ประการคือ

1. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการประเภทต่าง ๆ ให้สาธารณชนได้รับรู้จะทำให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการบริหารงานของรัฐในด้านต่าง ๆ ตามหลักการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. การรับรองสิทธิของสาธารณชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐที่มีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของชุมชนและเสรีภาพของปัจเจกชน จะทำให้สาธารณชนและปัจเจกชนสามารถตรวจสอบและป้องกันการกระทำของส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของชุมชนหรือต่อสิทธิเสรีภาพของตนได้ด้วยตนเอง

3. ส่วนราชการมีระบบงานข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และการบริหารราชการแผ่นดิน¹

3. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติถึงสิทธิของประชาชนในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ในมาตรา 58 ดังนี้

มาตรา 58 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐธรรมนูญฯ ฉบับนี้ได้บัญญัติหลักการแตกต่างจากรัฐธรรมนูญฯ ปี 2534 กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฯ ปี 2534 ได้กำหนดเงื่อนไขในการรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ 2 ประการคือ

1. ต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสีย
2. ประสงค์จะตรวจสอบข้อมูลนั้น

¹อ้างแล้ว, หน้า (19)-(20)

ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวไม่ถูกต้องตามหลัก public Information ที่ให้ประชาชนสามารถได้รับทราบข้อมูลของราชการได้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียเท่านั้น เพราะเมื่อเป็นข้อมูลสาธารณะแล้ว ประชาชนทุกคนย่อมรับทราบได้ ดังนั้น รัฐธรรมนูญ ปี 2540 จึงได้บัญญัติหลักการใหม่กล่าวคือ ถ้าข้อมูลใดไม่มีกฎหมายห้ามมิให้เปิดเผย ประชาชนสามารถทราบได้โดยไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้เสียและไม่จำกัดว่าจะขอทราบได้เฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น¹

¹ว.ศ.ดร.มนตรี ภูปสุวรรณ และคณะ, เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ, ตุลาคม 2542, หน้า 139-140

บทที่ 3

วิเคราะห์สภาพปัญหาในการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการ ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

1. การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
พ.ศ. 2540 ซึ่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้หน่วยงาน
ของรัฐต้องดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการไว้หลายประการ ซึ่งอาจจำแนกภารกิจ
ที่สำคัญๆ ได้ดังนี้

1. การส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ลงพิมพ์ในราชกิจจานุ
เบกษา ตามมาตรา 7 วรรคหนึ่ง
 - (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
 - (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
 - (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับ
หน่วยงานของรัฐ
 - (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน
นโยบายหรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไป
ต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
 - (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด
2. การรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามข้อ 1.1 ไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือ
จำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร (มาตรา 7 วรรคสาม)
3. การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ไว้ให้ประชาชนเข้า
ตรวจดูได้ (มาตรา 9 วรรคหนึ่ง)

(1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้ง และคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7 (4)

(3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบต่อ สิทธิหน้าที่ของเอกชน

(5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงมาตรา 7 วรรคสอง

(6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่ตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติ คณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่ นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

4. การกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการขอสำเนาเอกสาร (มาตรา 9 วรรคสาม)

5. การจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 23 ดังนี้

หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้

(1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงพอที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อ การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มี ระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น

(2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน กรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

(3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้

- (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
- (ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
- (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
- (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล
- (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล

(4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ

(5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

ในกรณีที่เกิดข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่น่าจะให้ข้อมูลได้ด้วยความสมัครใจหรือเป็นกรณีที่มีกฎหมายบังคับ

หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการจัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใด ซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

6. การกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขใด รวมทั้งวิธีการรักษามิให้ข้อมูลรั่วไหล (มาตรา 16)

7. การกำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์ในการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารรวมทั้งการวินิจฉัยสั่งการในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารตามที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนด

8. การส่งข้อมูลข่าวสารของราชการไปยังหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ตามมาตรา 26

9. การจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 24 (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ(9) รวมทั้งเก็บรวบรวมบัญชีดังกล่าวให้เป็นระบบกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น เพื่อความสะดวกในการเก็บรักษาของหน่วยงานของรัฐและตรวจสอบของบุคคลที่ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ตามมาตรา 25

LIART

10. การจัดให้มีสถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการ การจัดทำดัชนีที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลได้เอง รวมทั้งการกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัย โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารด้วย ทั้งนี้ ตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ที่ได้ประกาศ ณ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541

2. การดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในปัจจุบัน

2.1 หน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการ

ในปัจจุบันหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้แก่ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง โดยกลุ่มงานบริหารทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

- (1) ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณ และงานบริหารทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และของสำนัก
- (2) ดำเนินการเกี่ยวกับงานทะเบียนเอกสารลับ และเอกสารสำคัญ การค้นหา และการทำลาย ตามระเบียบงานสารบรรณ
- (3) ดำเนินการเกี่ยวกับงานพัสดุ ครุภัณฑ์ การเงินและงบประมาณประจำงวดของสำนัก
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับงานทะเบียนและข้อมูลด้านงานบุคคลเบื้องต้นของสำนัก
- (5) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน และงบประมาณ รวมถึงการประสานงานด้านแผนรายงานผลการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายงบประมาณและสถิติของสำนัก
- (6) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำและเผยแพร่เอกสารและผลงานของสำนัก
- (7) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการและงานประชุมของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- (8) ดำเนินการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เกี่ยวกับการยื่นแบบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของสมาชิกวุฒิสภา และข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(9) ดำเนินการจัดทำใบเบิกทางโดยสายเครื่องบิน รถไฟ รถยนต์ และการขอติดต่อโทรศัพท์ให้แก่สมาชิกวุฒิสภา

(10) ดำเนินการในการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงาน ผู้เชี่ยวชาญให้สมาชิกวุฒิสภาและผู้ช่วยงานของคณะกรรมการ รวมทั้งการออกหนังสือรับรอง

(11) ดำเนินการออกบัตรแสดงตนและบัตรอนุญาตติดรถ ยานพาหนะให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องในวงงานของวุฒิสภา

(12) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

(13) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

กรอบอัตรากำลังของกลุ่มงานบริหารทั่วไป มีดังนี้

1. ผู้อำนวยการกลุ่มงาน	1 ตำแหน่ง
(เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 7/8)	
2. เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6/7	2 ตำแหน่ง
3. เจ้าพนักงานธุรการ	4 ตำแหน่ง (ว่าง 2 ตำแหน่ง)
4. เจ้าหน้าที่ธุรการ	4 ตำแหน่ง
5. เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล	3 ตำแหน่ง (ว่าง 1 ตำแหน่ง)

2.2 คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้มีคำสั่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ 817/2547 ตั้งคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เรียกโดยย่อว่า กข.สว. เพื่อบริหารงานหรือกำกับดูแลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ประกอบด้วยรองเลขาธิการวุฒิสภา (นางสาววรรณิ์ เกตุนุติ) เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนักในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นกรรมการ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 9 ชช และผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลางและเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลางเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

LIRT

ต่อมาเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2549 เลขาธิการวุฒิสภาได้มอบหมายให้นางมัลลิกา ลับไพรี รองเลขาธิการวุฒิสภา ในขณะนั้น (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา ด้านกฎหมาย) ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร แทนนางสาววรรณิ เกตุนุติ ซึ่งลาป่วย

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ได้มีการออกประกาศและคำสั่งดังนี้

1. ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เรื่อง หลักเกณฑ์การเข้าตรวจดู ศึกษาค้นคว้า หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2546

2. คำสั่งประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ 1/2547 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากลับกรองข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2547

3. ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เรื่อง การเรียกค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการจัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ 29 มีนาคม 2548

2.3 คณะอนุกรรมการพิจารณากลับกรองข้อมูลข่าวสารของราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เพื่อให้การปฏิบัติราชการด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีประสิทธิภาพและเป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณากลับกรองข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จำนวน 3 คณะ เพื่อทำหน้าที่พิจารณากลับกรองข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร มอบหมาย ดังนี้

1. คณะอนุกรรมการพิจารณาข้อมูลข่าวสารของสำนักกำกับและตรวจสอบ ประกอบด้วย

1.1	ผู้อำนวยการสำนักกำกับและตรวจสอบ	ประธาน
1.2	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	กรรมการ
1.3	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย	กรรมการ
1.4	ผู้อำนวยการกลุ่มงานสรรหาและแต่งตั้ง	กรรมการและเลขานุการ

LIART

2. คณะอนุกรรมการพิจารณาข้อมูลข่าวสารของสำนักกรรมการ สำนักการประชุม และสำนักรายงานการประชุมและชวเลข ประกอบด้วย

2.1	ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ	2	ประธาน
2.2	ผู้อำนวยการสำนักการประชุม		กรรมการ
2.3	ผู้อำนวยการสำนักรายงานการประชุมและชวเลข		กรรมการ
2.4	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง		

ในการประชุมกรรมการ สำนักกรรมการ 1 กรรมการและเลขานุการ

3. คณะอนุกรรมการพิจารณาข้อมูลข่าวสารเรื่องทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา ประกอบด้วย

3.1	ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง		ประธาน
3.2	ผู้อำนวยการสำนักการคลังและงบประมาณ		กรรมการ
3.3	ผู้อำนวยการสำนักการต่างประเทศ		กรรมการ
3.4	ผู้อำนวยการสำนักการพิมพ์		กรรมการ
3.5	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย	2	กรรมการและเลขานุการ
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

2.4 ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.

2546 ข้อ 15 ได้กำหนดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) รวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ต้องเปิดเผยตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ไว้ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

(2) ดำเนินการจัดให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการแก่ผู้ขอรับบริการ เข้าตรวจดู ศึกษาค้นคว้า ตลอดจนเผยแพร่ ขาย จำหน่ายจ่ายแจก รวมทั้งจัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ

(3) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการในเรื่องข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

LIART

(4) รับผิดชอบการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการให้บริการข้อมูลข่าวสารตามประกาศที่ กข.สว. กำหนด แล้วนำรายได้ดังกล่าวส่งกลุ่มงานการเงิน สำนักการคลังและงบประมาณภายในวันเดียวกัน

(5) ดำเนินงานอื่นใดตามที่ กข.สว. มอบหมาย

ทั้งนี้ ระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ข้อ 23 ได้กำหนดให้สำนักบริหารงานกลางจัดสถานที่เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารของราชการ การติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือให้คำแนะนำในการติดต่อและเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ และเลขาธิการวุฒิสภาได้มีคำสั่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่ 1826/2546 เรื่องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2546 โดยแต่งตั้งให้ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง เป็นหัวหน้าศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการและข้าราชการ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

2.5 เจ้าหน้าที่ประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เลขาธิการวุฒิสภาได้มีคำสั่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ 1111/2547 เรื่อง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2547 โดยแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประกอบด้วยผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทั่วไปของทุกสำนักและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 6 กลุ่มงานตรวจสอบภายใน และให้เจ้าหน้าที่ประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการ ทำหน้าที่ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบข้อมูลข่าวสารแต่ละเรื่องที่หน่วยงานเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ขอรับบริการ

2. เป็นผู้ประสานงานระหว่างศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการกับหน่วยงานในเรื่องข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

3. จัดส่งข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานที่ต้องเปิดเผยตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

LIRT

4. จัดส่งข้อมูลของหน่วยงานที่จะต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

ตามมาตรา 7 (1) (2) (3) และ(4) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลางเพื่อส่งไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

5. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามอบหมาย

2.6 แนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน

เมื่อมีผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักใดเรื่องจะถูกส่งที่สำนักนั้น สำนักจะเป็นผู้พิจารณาว่าเป็นข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้หรือไม่ หากเป็นข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้สำนักก็จะให้ข้อมูลแก่ผู้ขอ หากเป็นข้อมูลที่ยังไม่ชัดเจนหรือมีปัญหาว่าจะให้ได้หรือไม่ สำนักจะเสนอให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องพิจารณาก่อน นำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ หากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ พิจารณาแล้วมีมติประการใด สำนักที่เป็นเจ้าของข้อมูลก็จะดำเนินการแจ้งให้ผู้ขอข้อมูลทราบ

3. สภาพปัญหาในการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

1. การดำเนินการเกี่ยวกับงานข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นอำนาจหน้าที่ของกลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง แต่กลุ่มงานบริหารทั่วไปไม่มีบุคลากรในตำแหน่งนิติกรและวิทยากร มีแต่เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป เจ้าหน้าที่งานธุรการ เจ้าหน้าที่ธุรการ และเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ซึ่งเมื่อพิจารณาจากภารกิจที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่ามีภารกิจที่ต้องดำเนินการเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาด้วย ซึ่งบุคลากรที่ทำหน้าที่ดังกล่าวต้องมีความสามารถในการจัดระบบและวิเคราะห์ประเภทของข้อมูลข่าวสาร ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์และเสนอความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ต้องมีความสามารถสรุปประเด็นและผลการพิจารณาของคณะกรรมการ บุคลากรที่ทำหน้าที่ดังกล่าวจึงต้องมีความรู้เรื่องกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสามารถศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

LIART

การที่กำหนดให้การดำเนินการเกี่ยวกับงานข้อมูลข่าวสารเป็นหน้าที่ของกลุ่มงานบริหารทั่วไปซึ่งมีหน้าที่อื่นอยู่ด้วยเป็นจำนวนมาก ประกอบกับไม่มีบุคลากรในตำแหน่งนิติกรและวิทยากร จึงทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับงานข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. ระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และกำหนดให้สำนักบริหารงานกลางจัดสถานที่เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารของราชการ การติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือให้คำแนะนำในการติดต่อและเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งในปัจจุบันศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง โดยมีผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทั่วไปเป็นหัวหน้าศูนย์และข้าราชการกลุ่มงานบริหารทั่วไปเป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ แต่ปรากฏว่านับแต่ระเบียบดังกล่าวใช้บังคับมาเป็นเวลา 3 ปีแล้ว ยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นรูปธรรมขึ้นมาเลย ไม่มีสถานที่สำหรับเป็นศูนย์ข้อมูลฯ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเป็นแต่เพียงนามธรรมเท่านั้น ทั้งนี้ การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญเนื่องจากจำเป็นต้องมีสถานที่โดยเฉพาะสำหรับเป็นที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผย และเป็นสถานที่สำหรับให้ประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

3. ยังไม่มีการกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์หรือแนวทางในการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ครอบคลุมและครบถ้วน ภารกิจที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการและระเบียบที่เกี่ยวข้องบางอย่างยังไม่ได้ดำเนินการ เช่น การรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องเปิดเผยตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 รวมทั้งการจัดทำดัชนีของข้อมูลข่าวสารไว้ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ การกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผยหรือข้อมูลที่เป็นความลับของราชการและการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2546 ข้อ 8 (2) นอกจากนี้ข้อมูลข่าวสารยังมีลักษณะกระจัดกระจาย ไม่มีการจัดข้อมูลให้เป็นระบบ

LIART

4. กรณีที่มีผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักใด และเป็นข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ เมื่อสำนักได้ให้ข้อมูลแก่ผู้ขอแล้ว มิได้มีการแจ้งให้กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลางทราบ เมื่อถึงสิ้นปีสำนักบริหารงานกลางจึงทำการรวบรวมผลการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยรวบรวมเฉพาะกรณีการขอเอกสารหรือข้อมูลที่มีการนำเสนอต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ เพื่อพิจารณาเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่จำนวนการให้บริการข้อมูลข่าวสารในภาพรวมของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่แท้จริง

5. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของราชการในปัจจุบันยังไม่เป็นระบบ กล่าวคือข้อมูลบางส่วนมีการเผยแพร่ในระบบอินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ของวุฒิสภา (www.senate.go.th) ข้อมูลบางส่วนมีการเผยแพร่ทางระบบอินเทอร์เน็ตของสำนักบริหารงานกลาง ข้อมูลบางส่วนยังไม่มี การเผยแพร่ทั้งทางระบบอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ต

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

หากพิจารณาศึกษาถึงการดำเนินการเกี่ยวกับงานข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นส่วนราชการสังกัดรัฐสภาเช่นเดียวกันและมีอำนาจหน้าที่ทำนองเดียวกันหรือคล้ายคลึงกับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาแล้วจะเห็นได้ว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเฉพาะได้แก่ กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักบริหารงานกลาง ซึ่งมีกรอบอัตรากำลังรวมทั้งสิ้น 12 อัตรา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกลุ่มงาน 1 อัตรา นิติกร 2 อัตรา เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ 2 อัตรา และเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 3 อัตรา จะเห็นได้ว่ากลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการมีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านกฎหมายและด้านวิชาการที่สามารถรองรับภารกิจที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ

เมื่อพิจารณาจากความสำคัญของการให้บริการข้อมูลข่าวสารและภารกิจตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่กล่าวมาข้างต้น รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับงานข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแล้ว จึงเห็นสมควรเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ดังนี้

1. จัดตั้งกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการในสำนักบริหารงานกลาง โดยให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมดูแลศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลข่าวสาร ศึกษา วิเคราะห์และพัฒนาการให้บริการข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการดำเนินการทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยเห็นควรให้กลุ่มงานดังกล่าวมีบุคลากร ดังนี้

1. ผู้อำนวยการกลุ่มงาน (วิทยากร)	1 อัตรา
2. นิติกร	1 อัตรา
3. วิทยากร	2 อัตรา
4. เจ้าพนักงานธุรการ	2 อัตรา
5. เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล	1 อัตรา

แนวทางแก้ไขปัญหาโดยการตั้งกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นมาใหม่ในสำนักบริหารงานกลาง กรอบอัตรากำลังที่นำเสนอจำนวน 7 อัตรา นั้น สำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ 2 อัตรา และเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 1 อัตรา สามารถดึงมาจากอัตราของกลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง ซึ่งเป็นอัตราที่ว่างอยู่ จึงไม่กระทบต่อการทำงานของของกลุ่มงานบริหารทั่วไปแต่อย่างใด ส่วนตำแหน่งนิติกร 1 อัตรา และวิทยากร 2 อัตรา นั้น อาจดึงมาจากอัตราว่างของสำนักอื่น

แผนปฏิบัติการของกรมข้อมูลข่าวสาร

2. จัดหาสถานที่สำหรับเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อเป็นที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องเปิดเผยและต้องจัดให้มีตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ และเพื่อเป็นที่สำหรับให้ประชาชนได้ใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยศูนย์ดังกล่าวนอกจากจะมีข้อมูลข่าวสารแล้วต้องมีอุปกรณ์สำหรับอำนวยความสะดวกในการศึกษาข้อมูลข่าวสารด้วย เช่น มีระบบสืบค้นข้อมูลที่ง่ายและสะดวก

3. ควรมีการแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องมีผู้อำนวยการสำนักทุกสำนักเป็นกรรมการ ควรจะมีเฉพาะผู้อำนวยการสำนักที่เป็นเจ้าของข้อมูลข่าวสารหลักที่เป็นความต้องการของผู้รับบริการเป็นส่วนใหญ่ โดยให้คณะกรรมการประกอบด้วยรองเลขาธิการวุฒิสภาที่กำกับดูแลสำนักบริหารงานกลางเป็นประธาน กรรมการประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง ผู้อำนวยการสำนักการประชุม ผู้อำนวยการสำนักกรรมการทั้ง 3 สำนัก ผู้อำนวยการสำนักกำกับและตรวจสอบ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ผู้อำนวยการสำนักรายงานการประชุมและชวเลข ผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์ โดยมีผู้อำนวยการกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ เนื่องจากหากคณะกรรมการต้องการทราบข้อมูลหรือความคิดเห็นของสำนักอื่นก็สามารถเชิญผู้อำนวยการสำนักหรือผู้แทนมาสอบถามหรือให้คำชี้แจงแสดงความเห็นได้อยู่แล้ว

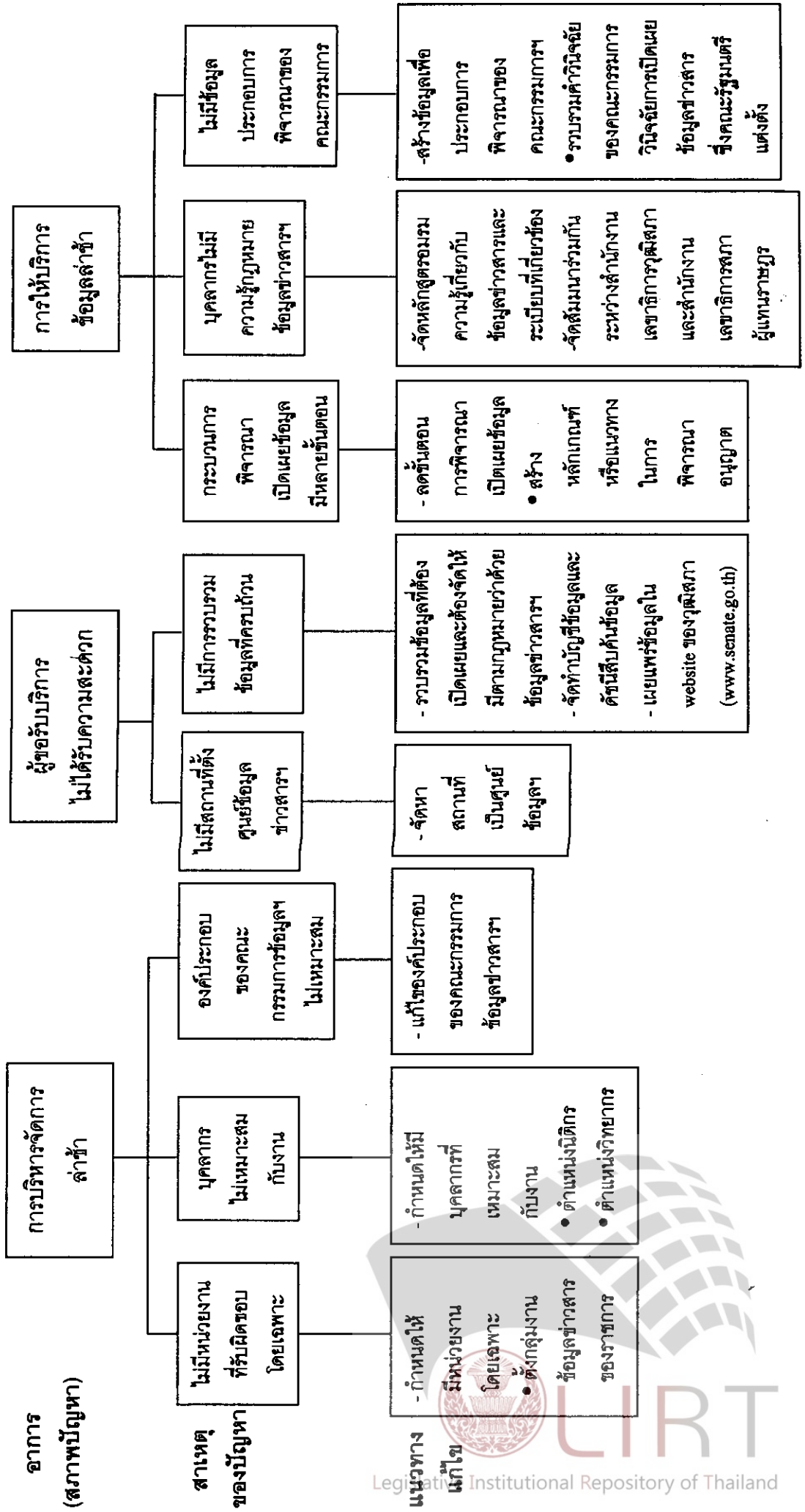
LIART

4. ควรเร่งดำเนินการกำหนดระเบียบหรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์และเพื่อเป็นแนวทางในการวินิจฉัยการให้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผยหรือข้อมูลที่เป็นความลับของราชการ และการคุ้มครองข้อมูลดังกล่าว โดยเห็นสมควรมีการกำหนดรายชื่อและประเภทของข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยไว้ให้ชัดเจน ซึ่งหากมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแล้ว จะช่วยลดขั้นตอนในการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ กล่าวคือ หากมีการขอข้อมูลและเข้าเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ สำนักหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถพิจารณาเปิดเผยหรือให้ข้อมูลดังกล่าวแก่ผู้ขอได้โดยไม่ต้องนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

5. ควรมีการบรรจุหลักสูตรเรื่องกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการและระเบียบที่เกี่ยวข้องไว้ในหลักสูตรการอบรมของข้าราชการหลักสูตรต่าง ๆ เป็นประจำสม่ำเสมอ เช่น กำหนดไว้ในหลักสูตรการอบรมให้แก่ข้าราชการใหม่เป็นเบื้องต้น และจัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้แก่ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ประสานงานข้อมูลข่าวสารฯ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องกฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ การตีความ และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้กฎหมายดังกล่าว

6. ควรมีการจัดสัมมนาร่วมกันในเรื่องการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการระหว่างสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการของทั้งสองสำนักงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เนื่องจากเป็นข้อมูลประเภทเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน

7. ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของราชการในระบบอินเทอร์เน็ตให้เหมือนกันทั้งหมด โดยนำข้อมูลข่าวสารของราชการทั้งหมดไปรวมอยู่ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ และเพิ่มไอคอนศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในเว็บเพจหลักของเว็บไซต์วุฒิสภา (www.senate.go.th) และควรเพิ่มช่องทางให้มีระบบการขอข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ดังกล่าวด้วย

<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 5px; display: inline-block; margin-right: 10px;">อาการ</div> การบริหารจัดการเกี่ยวกับงานข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นไปด้วยความล่าช้า	
สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
<p>1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง <ul style="list-style-type: none"> - มีหน้าที่ความรับผิดชอบหลากหลาย <p>2. บุคลากรไม่เหมาะสมกับงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีความรู้เรื่องกฎหมาย ● ไม่มีความสามารถในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่างๆ <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;">บุคลากร</div> <ul style="list-style-type: none"> ● เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ● เจ้าพนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่ธุรการ ● เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;">มี</div> <p>3. องค์ประกอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ ไม่เหมาะสม</p>	<p>1. กำหนดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานข้อมูลข่าวสารโดยเฉพาะ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ตั้งกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการในสำนักบริหารงานกลาง <p>2. กำหนดให้มีบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;">บุคลากร</div> <ul style="list-style-type: none"> ● นิติกร ● วิทยากร <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 10px auto;">เพิ่ม</div> <p>3. แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร</p>

<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 5px; margin-right: 20px;">อาการ</div> <div>ผู้ขอรับบริการไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าตรวจดูเอกสาร</div> </div>	
สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ไม่มีสถานที่ตั้งของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร 2. ไม่มีการรวบรวมข้อมูลที่ครบถ้วน	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดหาสถานที่เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ● รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผย และต้องจัดให้มีตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ ให้ครบถ้วน ● จัดทำบัญชีข้อมูลข่าวสารและดัชนีสืบค้นข้อมูล ● จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเว็บไซต์ของวุฒิสภา (www.senate.go.th)

อาการ

การให้บริการข้อมูลข่าวสารเป็นไปด้วยความล่าช้า

สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
<ol style="list-style-type: none"> 1. กระบวนการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีหลายขั้นตอน 2. บุคลากรไม่มีความรู้เรื่องกฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ 3. ไม่มีข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร 	<ul style="list-style-type: none"> ● ลดขั้นตอนการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร <ul style="list-style-type: none"> - สร้างหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการพิจารณาอนุญาต ● จัดหลักสูตรอบรมความรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ <ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรเบื้องต้น สำหรับข้าราชการทุกคน - หลักสูตรเฉพาะ สำหรับเจ้าหน้าที่ประสานงานข้อมูลข่าวสารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านข้อมูลข่าวสาร ● จัดสัมมนาร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ● สร้างข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร <ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

สรุป

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดังที่กล่าวมาข้างต้น หากผู้บริหารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเห็นด้วยกับแนวทางการเพิ่มกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในสำนักบริหารงานกลาง จำเป็นที่จะต้องเสนอขอปรับปรุงโครงสร้างของสำนักบริหารงานกลาง รวมทั้งปรับปรุงกรอบอัตรากำลังโดยการโยกอัตรากำลังที่เป็นอัตรารว่างมาจากสำนักอื่นโดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มอัตรากำลังใหม่ นอกจากนี้จำเป็นต้องแก้ไขระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เพื่อให้สอดคล้องกันด้วย และในระหว่างที่ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มงานข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาสามารถดำเนินการตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในเรื่องอื่นที่ได้นำเสนอในรายงานนี้ได้ แต่อาจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากปัญหาเรื่องบุคลากรยังไม่ได้รับการแก้ไข

บรรณานุกรม

มนตรี รูปสุวรรณ และคณะ เจตนากรรมของรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, ตุลาคม 2542
ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เอกสารประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.

ประวัติของผู้เขียน

- ชื่อ - ชื่อสกุล : นางมัลลิกา ลับไพรี
- ตำแหน่ง : ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
- สถานที่ทำงาน : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- วัน เดือน ปีเกิด : 20 เมษายน 2495
- วุฒิการศึกษาอบรม : นิติศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประวัติการทำงาน : นิติศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นิติกร ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- : หัวหน้างานบริการทางกฎหมาย ศูนย์บริการทางวิชาการ
และกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
- : ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองกลาง สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- : ผู้อำนวยการศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- : ผู้อำนวยการสำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- : รองเลขาธิการวุฒิสภา
- : ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
- ราชการพิเศษที่สำคัญ : กรรมการในคณะกรรมการประสานงานและเสนอความเห็น
เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยของประธานรัฐสภา
- : กรรมการในคณะกรรมการกลั่นกรองร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติวุฒิสภา
- : กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ
ที่ปรึกษากฎหมายประธานวุฒิสภา
- : กรรมการในคณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมาย
ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand